

Körmös

1984, 2018, 695, 540. Ezek nem évszámok. Ezek a legutóbbi könyvásár népszerű könyveinek árai. Örömkre színes, nagyméretű, szép kiállítású ismeretterjesztő képeskönyvek! Egyenesen azoknak az olvasóknak valók, akiknek szükségük van arra, hogy a szép kiállítás, a bőséges illusztráció többlete – ha kell, hókuszpókusza – hatalmába kerítse őket. Azoknak az olvasóknak? Hiszen a leggyengébb vásárlóerejű olvasóközönség! S vajon működnek-e még a műveltségi demokrácia utolsó végvárai: az iskolai könyvtárak? Jut-e állományfejlesztésre pénz? Legáltalább évente egy-két kötetre eme gyönyörűekből?

E gyönyörűekből? A szép képek, ábrák, színes fotók – érzem némelykor avitt nosztalgiával – nem feledtetik-e az olvasókkal, hogy szöveg is van? Vajon képes-e – kérdezgetem tépelődve – pótolni az írott információt mindeme képes sziporka? Nem teszi-e képregényűssé a könyvet a gyakorlatlan olvasói kezekben? Vagy csak azért fáj a szívem, mert a Móra Kiadó egykori ismeretterjesztő sorozatait – ha nem is voltak ilyen gyönyörű kiállításúak – a magyar írók legjava írhatta? Varga Domokos, Lengyel Balázs és mások. *Irodalom* má teheték a műfajt! E képeskönyvek világcégek kiadványainak magyarra fordított változatai. Képtelenség volna elvárni, hogy oldalaikon a magyar vonatkozások, a „hungaricák” felragyogjanak? Hogy egy őskorral foglalkozó képeskönyvben megannyi ősrünk mellett viszontlássam „honfitársamat”, a vértesszöllösi Sámuel is? Hogy egy kultikus helyekről szóló gyűjteményben a Stonehenge mellett láthassam a veleméri kápolnát is?

De nem is ez a fő kérdésem. Sokkal inkább az, hogy az iskolások keresletére is számot tartó könyvkiadás ugrásszerű fellendülésében cápák és kalózok is jelen vannak. Itt van például a Gulliver Kiadó sorozata a legendákról és mítoszokról. Francia sorozat átvétele ez is – ám a hazai szövegekben tájékozott olvasó magyar szerzők írásainak szóról szóra való átvételére talál, korrekt utalás és a szerzők engedélye nélkül... Ilyen ismerős szövegekre leltem meglepődve a *Görögök* című kötetben. A *Populart* Füzetek kiadója olcsó szériában dobta piacra az iskolai kötelező olvasmányokat. A fordítók még tiszteletpéldányt sem kaptak, hogy legáltalább értesüljenek a megjelenésről. A címeírások pontatlanok, a tartalomjegyzék gyakran hibás. Összecsapott munka. „Olcsó vagyok – megengedhetem magamnak” – magyarázkodnak a kiadók. Rosszul teszik.

Tevegyi Kóli